

Антоновден е - празнуват всички, чието име означава „безценен“

петък, 17 януари 2025

Православната църква почита на 17 януари паметта на Св. преподобни Антоний Велики.

В община Плевен имен ден днес имат повече от 1 500 души. Най-разпространеното име е Антоан/Антоана - 268 жители на общината носят това име, следвано от Антоанета - 229, Антон - 219, Тони - 176, Антония - 157, Антонио - 131, Тотка - 81, Дона - 79, Донка - 69. Общо 33 дами носят името Тоня, 22-ма мъже се казват Дончо, 14 - Тончо, 13 - Тонка, 12 - Доника. Сред най-рядко срещаните имена в община Плевен са Антонина - 9, Тонислав - 6, Андон - 5, Тотю - 5, Тоника - 4, Донко - 3, Тотьо - 2, Антонела - 2. По един са празнуващите днес с имена Антоанела, Антонелия, Антонелла, Донислав и Тонко.

В житието на Антоний Велики е написано, че прекарва 20 години при пълно усамотение в постройка в пустинята. Година преди смъртта си взел участие в борбата на Църквата против арианската ерес, като излязъл в Александрия в открит диспут с еретиците и ги победил. Източноправославната църква слави неговото спокойствие и вътрешна хармония заради освобождението от страха.

В народните представи живеят двама братя близнци, ковачите Андон и Атанас, които първи

изобретяват ковашките клещи. Затова Антоновден и Атанасовден /на 18 януари/ са един след друг и се честват като празници на ковачи, железари, ножари, налбанти.

Празнува се за предпазване от болести. Свети Антоний е ковач, който може да лекува, да прави и да разваля магии. Според традициите на този ден жените изпичат содени питки, които дупчат отгоре с масур или вилица, за да не се „надупчат“ децата от шарка. Питките се намазват с петмез, раздават се на близки и съседи за здраве, а една се оставя на тавана „за белята, за лелята“, както е била наричана чумата. Затова Антоновден е известен още и като Лелинден. На този ден не се вари боб, леща, царевица, за да не боледуват децата от шарка. Не се шие и плете, защото ако човек се убодее, няма да зарасне леко. Вкъщи не се пали свещ, за да не се привличат болестите.

Името Антон произхожда от гръцката дума „анто“, което значи цвете. Според някои автори името Антон е добило популярност, благодарение на древноримското име Антоний, което пък означава „влизащ в бой“. Антон е старо римско родово име и означава „безценен, неоценим, който няма цена“.

Честит празник!